

PRITARTA
Prienų rajono savivaldybės tarybos
2018 m. rugpjūčio d.
sprendimu Nr.

PRIENŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „PASAKA“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ikimokyklinio ugdymo programos „Augu, žaidžiu, pažįstu“ teikėjas – Prienų lopšelis-darželis „Pasaka“, neformaliojo švietimo savivaldybės institucija, įsteigta 1973 m.
 2. Teisinė forma – Prienų rajono savivaldybės viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė įstaiga, turinti sąskaitą banke ir antspaudą.
 3. Mokykla vykdo neformaliojo švietimo programą.
 4. Mokyklos grupė – ikimokyklinio ugdymo mokykla.
 5. Adresas: F. Vaitkaus g. 2, Prienai, tel. (8 319) 52 667; el. p. pasaka@prienai.lt.
 6. Ikimokyklinio ugdymo paslaugos teikiamos vaikams nuo 1 iki 6 metų amžiaus.
- Įstaiga dirba penkias darbo dienas per savaitę. Dienos darbo laikas – 10 val. 30 min. arba 24 valandos.
7. Mokymo (ugdymo) kalba – lietuvių.
 8. Mokyklos steigėjas – Prienų rajono savivaldybė.
 9. Mokymo forma – dieninė, savaitinė.
 10. Veiklos rūšys – priešmokyklinis, ikimokyklinis ir specialusis ugdymas.
 11. Vaikų poreikiai:
 - 11.1. saugumo jausmas;
 - 11.2. pasitikėjimo jausmas;
 - 11.3. individualybės ir savojo „aš“ išsaugojimas;
 - 11.4. žaidimas ir aktyvi veikla;
 - 11.5. bendravimas su bendraamžiais;
 - 11.6. patirties kaupimas per stimuliavimą, tyrinėjimą, eksperimentavimą, saviraišką.
 12. Pedagogų ir kitų specialistų pasirengimas:

12.1. Įstaigoje sukomplektuota specialistų komanda, reikalinga vaikų ugdymo(si) poreikiams tenkinti ir ankstyvajai pedagoginei ir fizinei korekcijai vykdyti:

- vaikus ugdo patyrusios auklėtojos, priešmokyklinio ugdymo pedagogė, papildomo-muzikinio ugdymo pedagogė;
- socialinė pedagogė tiria šeimos socialinę padėtį, bendradarbiauja su savivaldybės socialinės apsaugos bei sveikatos institucijomis, konsultuoja tėvus vaiko teisių klausimais;
- logopedė tiria vaikų kalbą ir šalina kalbos ir kalbėjimo sutrikimus;
- specialioji pedagogė tiria ir nustato vaikų pažintinių gebėjimų lygį, lavina dėmesį, atmintį, girdimąjį ir regimąjį suvokimus, smulkiąją motoriką;
- kineziterapeutė formuoja, grąžina sutrikusias judesio ir judėjimo funkcijas;
- gydytoja stebi vaikų sveikatą, konsultuoja tėvus ir pedagogus, skiria sveikatinimo procedūras;
- masažuotoja atlieka masažus bei kitas sveikatą grąžinančias bei stiprinančias procedūras.

12.2. Veikia Vaiko gerovės komisija.

12.3. Pedagogai sistemingai tobulina savo profesines kompetencijas studijuodami, dalyvaudami rajono bei respublikos seminaruose, konferencijose. Sukaupia patirtimi dalijasi organizuodami ugdymo priemonių parodas, skaitydami pranešimus, rengdami seminarus-praktikumus.

12.4. Organizuojant ir užtikrinant kokybišką ugdymo(si) procesą, pedagogų ir kitų specialistų komanda siekia vaiko ugdymo(si) vienovės ir darnos su šeima.

13. Švietimo teikėjo savitumas:

13.1. Atsižvelgiant į vaikų individualius ugdymo(si) poreikius, teikiamas ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas nuo 1 iki 6 m.

13.2. Įstaiga dalyvauja tarptautiniuose ir respublikiniuose projektuose:

- Atviros Lietuvos fondo Egmonto projektas (Danija) įkvėpė pedagogus nuolatinėms novatoriškoms paieškoms, mokė paprastumo, demokratiškumo;
- respublikinės sveikatą stiprinančių ikimokyklinių įstaigų asociacijos „Sveikatos želmenėliai“ projekto dėka įstaigoje parengta „Sveikos ir saugios gyvensenos ugdymo“ programa.

13.3. Vykdoma ankstyvoji pedagoginė ir fizinė korekcija specialiųjų poreikių turintiems vaikams. Specialiųjų poreikių vaikai ugdomi įstaigos darbuotojams veikiant komandiniu principu. Šiose grupėse naudojama kompensacinė technika ir specialios ugdymo priemonės.

13.4. Sudarytos sąlygos visapusiškam individualių ugdymosi poreikių turinčių vaikų lavinimui: įrengta kineziterapijos salė, masažo kabinetas su vandens procedūromis, sensomotorinio lavinimo kambarys.

14. Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai:

14.1. Tėvai (globėjai) ir vietos bendruomenė pageidauja, jog ugdytiniai lopšelyje-darželyje įgytų gebėjimo bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais įgūdžių, būtų plėtojama vaikų emocinė, socialinė, kultūrinė patirtis; įgytų savarankiškumo įgūdžių; jaustų saugumo jausmą; būtų mylimi; turiningai ir įdomiai praleistų laiką; būtų tinkamai prižiūrėti; ugdytųsi visapusiškus gebėjimus, teikiant papildomą muzikinį ugdymą; būtų atsižvelgiama į kiekvieno vaiko individualius ugdymo(si) poreikius ir laiku teikiama reikiama korekcinė pagalba; turėtų tinkamą motyvaciją tolimesniam ugdymui(si) mokykloje.

14.2. Organizuojant ugdymą atsižvelgiama į tėvų lūkesčius, pageidavimus ir laikomasi šių nuostatų:

- prioritetinis vaidmuo ugdant vaiką tenka šeimai;
- atsižvelgiama į šeimos tradicijas, įpročius, nuostatas;
- ugdymo procese siekiama išlaikyti namų dvasią;
- pedagogai gerbia tėvus, tėvai – pedagogus;
- nuolatos ieškoma naujų bendravimo ir bendradarbiavimo formų;
- išlaikomas konfidencialumas, vertinant vaikų fizinį ir psichinį išsivystymą;
- vadovaujamosi samprata, jog šeima ir įstaiga dalijasi vaiko gerovės užtikrinimo atsakomybe;
- ikimokyklinis ugdymas padeda šeimai atlikti vaiko ugdymo funkcijas, tenkina vaiko poreikius

visose pakopose.

15. Regiono socialiniai-kultūriniai ypatumai:

15.1. Lopšelis-darželis „Pasaka“ įsikūręs palankioje geografinėje vietoje. Čia patogų atvykti viso rajono kaimo vietovėse gyvenantiems vaikams (arti autobusų stotis). Netoliese miesto parkas, Nemunas, Žvėrinčiaus miškas, Prienų krašto muziejus, Prienų „Revuonos“ pagrindinė, Prienų meno mokyklos.

15.2. Dauguma įstaigą lankančių vaikų auga palankioje socialinėje aplinkoje. Šeimų socialinė padėtis patenkinama.

15.3. Įstaiga atvira, demokratiška, bendradarbiaujanti su šalia esančiu Prienų krašto muziejumi, Prienų meno, „Revuonos“ pagrindine, „Saulutės“, „Gintarėlio“, Birštono m. „Vyturėlio“ vaikų lopšeliais-darželiais.

16. Teisinė bazė:

16.1. Lopšelyje-darželyje vaikas – pats svarbiausias asmuo ir priimamas kaip individuali asmenybė. Garantuojama teisė augti sveikam, gyventi saugioje aplinkoje, būti mylimam ir ugdomam

pagal individualius poreikius ir gebėjimus. (Jungtinių tautų vaiko teisių konvencija, ratifikuota 1995 m. (Žin., 19 Nr. 60 – 1501).

17. Filosofinė kryptis:

17.1. Pedagogės savo darbe vadovaujasi humanistinės filosofijos psichologų ir pedagogų C. Rogerso, A. Maslow, R. Steino, progresyvistinės – J. Dewey, W. H. Kilpatricko, kognityvinės – Ž. Pjaže, V. Vygotskio ugdymo krypties filosofinėmis, pedagoginėmis idėjomis arba pedagoginių metodinių sistemų elementais. Remiantis minėtų autorių teorijomis, siekiama ugdyti aktyvų ir sąmoningą savo šalies ir pasaulio pilietį – asmenį, pasirengusį profesinei veiklai, pasiryžusį ir gebantį adaptuotis besikeičiančiame socialiniame, ekonominiame gyvenime.

II SKYRIUS

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

18. Prienų lopšelyje-darželyje „Pasaka“ vaikų ugdymas organizuojamas vadovaujantis šiais principais:

- humaniškumo (vaikas gerbiamas kaip asmenybė, gerbiama vaiko šeima, neatsižvelgiant į jos gebėjimą rūpintis vaiku, formuojama teisinga samprata apie neįgalius žmones);
- demokratiškumo (kiekvienas saugus ir orus dėl savo socialinės, rasinės, kultūrinės ir tautinės tapatybės, gerbiamos kiekvieno vaiko individualios prigimtinės savybės);
- tautiškumo;
- ugdymo lankstumo, tęstinumo ir perimamumo (nuolat palaikomas ryšys su šeima, pedagogai bendradarbiauja tarpusavyje, sekamas vaikų tolesnis ugdymasis ir adaptacija, palaikomi ryšiai su pradinių klasių mokytojais ir specialiaisiais pedagogais);
- ugdymo individualumo ir vienodų galimybių (ugdymo priemonės ir būdai parenkami atsižvelgiant į vaiko individualius gebėjimus; ypatingas dėmesys skiriamas vaikams, turintiems individualių ugdymo(si) poreikių: apleistiems, gyvenantiems atokiau bei socialinės atskirties šeimose – visiems sudaromos vienodos ugdymo(si) sąlygos);
- partnerystės su šeima (įstaiga padeda šeimai ugdyti ir rengti vaiką mokyklai, teikia metodinę pagalbą);
- integracijos (individualių ir specialiųjų poreikių turintys vaikai ugdomi kartu su visais, dalyvauja bendruose renginiuose, šventėse bei projektuose);

- funkcionalumo (siekiama vaikų savarankiškumo, formuojami įgūdžiai ir gebėjimai, padėsiantys prisitaikyti gyventi nuolat besikeičiančioje visuomenėje; specialiųjų poreikių vaikai mokomi savęs apsitarnavimo įgūdžių);
- konfidencialumo.

III SKYRIUS

TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

19. Tikslas – šeimos ir ugdymo įstaigos pastangomis garantuoti visapusišką ir kokybišką vaiko ugdymą; sukurti sąlygas, padedančias tenkinti prigimtinius, kultūrinius, estetinius, socialinius bei pažintinius poreikius; teikti kvalifikuotą korekcinę pagalbą specialiųjų poreikių vaikams.

20. Uždaviniai:

- padėti atsiskleisti kiekvieno vaiko gebėjimams ir privalumams;
- ugdyti teigiamą savęs vertinimą, pasitikėjimą savo jėgomis;
- sudaryti sąlygas įgyti žaidimų, veiklos greta kitų ir drauge gebėjimų, bendravimo, bendradarbiavimo ir problemų sprendimo bei sunkumų įveikimo patirtį;
- garantuoti vaikų sveikatos ir gyvybės apsaugą, sudaryti sąlygas įgyti poreikį sveikai gyventi, saugiai veikti ir judėti;
- padėti atrasti įvairius savęs, socialinės aplinkos ir gamtos pažinimo būdus stebint, tyrinėjant, eksperimentuojant, savarankiškai ieškant informacijos;
- padėti vaikams išsaugoti ir gilinti ryšį su gimtine, atskleisti gimtojo Prienų krašto grožį, sudominti jo istorija ir žmonėmis;
- sudaryti sąlygas girdėti sakytinius pasakojimus, tautosaką, grožinės bei pažintinės literatūros kūrinius, plėtoti vaikų kalbą kaip saviraiškos, bendravimo ir pažinimo priemonę;
- skatinti vaiko iniciatyvą, savarankiškumą, saviraišką; padėti suvokti savo kūrybines galias;
- sukurti funkcionalią, estetišką aplinką, padedančią kokybiškai ugdyti vaikus, turinčius skirtingas socialines sąlygas, skirtingus gebėjimus bei specialiuosius ugdymo poreikius;
- kompensacinėmis ir korekcinėmis priemonėmis stiprinti specialiųjų poreikių vaikų fizinę ir psichinę sveikatą, tenkinti aktyvumo ir judėjimo poreikį, palengvinti socializaciją;
- suformuoti ir lavinti sutrikusios raidos vaikų pažinimo, kalbos bei motorines funkcijas;
- ugdymo procese taikyti metodus ir technologijas, padedančias atsiskleisti vaikui, skatinančias saviraišką ir individualios raidos plėtrą;

- formuoti teigiamą emocinį įstaigos mikroklimatą, ypač specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų grupėse;
- kurti partneriškus tėvų ir įstaigos bendruomenės santykius, formuoti demokratines tėvų nuostatas, teikti kvalifikuotą metodinę pagalbą.

IV SKYRIUS

UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

21. Programoje „Augu, žaidžiu, pažįstu“ ugdymo turinys sudarytas atsižvelgiant į Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašo (2014 m.) rekomendacijas. Ugdydami vaiką siekiame, kad jis augtų:

- sveikas,
- orus,
- bendraujantis,
- smalsus,
- kuriantis,
- sėkmingai besiuogdantis.

Vadovaujantis šiais ugdymo siekais, ugdymosi pasiekimų sritys jungiamos į 6 grupes.

22. Pasiekimų grupė „sėkmingai besiuogdantis“:

- iniciatyvumas ir atkaklumas;
- tyrinėjimas;
- problemų sprendimas;
- kūrybiškumas;
- mokėjimas mokytis;

sujungia nuostatas ir gebėjimus, susijusius su visomis kitomis pasiekimų sritimis.

Išskirtos pasiekimų sričių grupės atitinka socialinę, pažinimo, komunikavimo, sveikatos saugojimo ir stiprinimo, meninę, mokėjimo mokytis kompetencijas. Kiekviena kompetencija ugdoma orientuojantis į esminius gebėjimus, nuostatas ir vaiko patirtį. Per jas atskleidžiama 18 vaiko ugdymo(si) sričių. Kompetencijos ugdomos kasdieninėje tikslingai organizuotoje ir savaiminėje spontaniškoje vaiko veikloje grupėje, lauke, išvykose, renginiuose, šeimoje. Į ugdymą žiūrima iš vaiko perspektyvos – vaikas pripažįstamas kaip savo poreikius, interesus bei patirtį turinti individualybė, gebanti autentiškai mokytis ir kaupti patirtį sąveikaudama su pedagogais ir kitais vaikais. Kiekvienas

vaikas sėkmingai ugdosi pagal savo galias, savo gyvenimo patirtį ir to paties amžiaus vaikų pasiekimai gali skirtis. Orientuojamasi į vaiko vertybinių nuostatų, gebėjimų, žinių ir supratimo visuminį ugdymąsi.

23. Vaiko gebėjimus, vertybines nuostatas ir veiksenas suskirstėme į 6 ugdymo sritis, kurias sudaro tam tikrų pagrindinių gebėjimų ugdymas bei į visas sritis integruojamų gebėjimų ugdymas:

- Sveikatos ugdymo kryptis – sveiko vaiko ugdymas;
- Socialinio ugdymo kryptis – oraus vaiko ugdymas;
- Komunikavimo kryptis – bendraujančio vaiko ugdymas;
- Pažinimo ugdymo kryptis – smalsaus vaiko ugdymas;
- Meninio ugdymo kryptis – kuriančio vaiko ugdymas;
- Mokančio mokytis kryptis – atkaklaus vaiko ugdymas.

24. Programoje išskirtos trys ugdymo turinio sudedamosios dalys:

- vertybinė nuostata, esminis gebėjimas;
- 1–3 m. vaikų veikseną;
- 4–6 m. vaikų veikseną.

25. Sveikatos ugdymo kryptis – sveiko vaiko ugdymas:

- kasdieniniai gyvenimo įgūdžiai;
- fizinis aktyvumas;

(iniciatyvumas ir atkaklumas; tyrinėjimas; problemų sprendimas; kūrybiškumas; mokėjimas mokytis)

Kasdieniniai gyvenimo įgūdžiai		
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Noriai ugdosi sveikam kasdieniam gyvenimui reikalingus įgūdžius. Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojami tualetu, prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.	- Pratinasi nusakyti savo savijautą, norus. - Paprašo arba parodo, kad nori į tualetą, padedamas suaugusio, susitvarko. - Valgo ir geria padedamas arba savarankiškai. - Padeda suaugusiesiems į vietą sudėti žaislus, priemones. - Padedami auklėtojos, plaunasi, nusišluosto rankas, veidą. - Bando segti sagas, varstyti raištelius, apsiauti, apsirengti,	- Rengia, prižiūri lėles, jas prausia, šukuoja. - Savarankiškai naudojami tualetu. - Savarankiškai apsirengia, nusirengia, apsiauna, nusiauna batus. - Nusako savo savijautą. - Realiai suvokia savo gebėjimus: kas sekasi geriau, kas prasčiau. - Džiaugiasi savo laimėjimais. - Dalyvauja probleminiuose pokalbiuose apie saugų elgesį. - Valgo tvarkingai, geba naudotis stalo įrankiais, pasako, jog maistas mums reikalingas, kad augtume sveiki. Geba įvardinti sveiko maisto produktus. - Išmoksta saugiai ir savarankiškai elgtis bei

	ir nusirengti padedami suaugusiojo. - Žaisdamas prausia, rengia, valgydina lėles.	orientuotis naujoje aplinkoje.
Fizinis aktyvumas		
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus. Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamos pusiausvyrą, spontaniškai ir tiksliai atlieka veiksnius, kuriems būtina akių-rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika.	- Ploja, ridena, meta, gaudo kamuolį. - Veria ant virvutės sagas, tiksliau konstruoja. - Įkerpa popieriaus kraštą. - Geriau derina akies, rankos, abiejų rankų, kojų judesius. - Meta, gaudo, spiria, vejasi kamuolį nurodyta kryptimi. - Laikydamosis suaugusiojo rankos užlipa ir nulipa laiptais. - Pralenda pro kliūtis keturpėsčias. - Juda greičiau-lėčiau, bėga tiesiomis kojomis. - Atsispirdamas abiem kojom pašoka nuo žemės, nušoka nuo laiptelio, peršoka kliūtį. - Supasi sūpynėse, nusileidžia čiuožykloje. - Juda įvairiais būdais.	- Žaidžia gaudynes, slėpynes. - Lipa aukštyn, žemyn, nesilaikydamos turėklų. - Stovėdamas ir sėdėdamas atlieka įvairius judesius kojomis bei rankomis. - Mina ir vairuoja triratuką. - Bėga ant pirštų galų greitėdamas, lėtėdamas, vingiais. - Šokinėja per virvutę, peršoka žemas kliūtis, pašoka aukštyn. - Žaidžia futbolą, gaudynes, dalyvauja sportinėse estafetėse, varžybose. - Laipioja lauko įrengimais. - Taisyklingai laiko pieštuką. - Karpo paveikslėlius iš laikraščių, pripiešia elementus. - Judesius atlieka tiksliau kaire arba dešine ranka, koja. - Tiksliau valdo pieštuką ką nors piešdamas, kirpdamas. - Tiksliai atlieka sudėtingus judesius pirštais ir ranka.

26. Socialinė ugdymo kryptis – oraus vaiko ugdymas:

- emocijų suvokimas ir raiška;
- savireguliacija ir savikontrolė;
- savivoka ir savigarba;
- santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais;

(iniciatyvumas ir atkaklumas; tyrinėjimas; problemų sprendimas; kūrybiškumas; mokėjimas mokytis)

Emocijų suvokimas ir raiška		
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. Atpažįsta bei įvardina	- Rodo užuojautą draugui, kartu džiaugiasi. - Pastebi kitų žmonių emocijų raišką, vartoja žodžius „linksmas“,	- Dalijasi savo išgyvenimais su draugais ir pedagogais. - Pavadina pagrindines emocijas. - Pradedą skirti, kad jo ir kitų emocijos gali skirtis.

savo ir kitų emocijas ar jausmus, išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus (užjaučia, padeda)	„liūdnas“, „geras“, „piktas“ ir kt. - parodo mimika savo būseną.	- Atpažįsta ir pavadina savo jausmus. - Pradedą kalbėtis apie savo jausmus su kitais. - Iš veido mimikos, balso, kūno pozos nusako, kaip jaučiasi kitas, pastebi nuskriaustą ir nusiminusį, geranoriškai stengiasi jam padėti. - Kuria taisykles, numato bendras veiklas.
Savireguliacija ir savikontrolė		
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį. Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiaudrinęs geba nusiraminti.	- Pradedą valdyti savo emocijų raišką, reaguodamas į juo besirūpinančio suaugusiojo veido išraišką, žodžius, intonaciją. - Rodo pasitenkinimą kasdiene tvarka ir ritualais. - Jeigu kas nors nepatinka, nueina šalin, atsisako veiklos. - Žaisdamas kalba su savimi, nes kalba padeda sutelkti dėmesį ir kontroliuoti elgesį. - Išbando įvairius konfliktų sprendimo, savo interesų gynimo būdus. - Bando laikytis suaugusių prašymų ir susitarimų.	- Kartu su auklėtoja kuria bendrus susitarimus, taisykles ir sekdamas suaugusio, kitų vaikų pavyzdžiu bando jų laikytis. - Nusiramina, atsipalaiduoja, pabuvęs vienas, kalbėdamas su kitais. - Jausmus pradeda reikšti mimika ir žodžiais, o ne veiksmais. - Stengiasi susitvarkyti konfliktinėje situacijoje, suvaldyti savo pyktį. - Lengvai priima dienos ritmo pasikeitimus. - Supranta taisyklių ir susitarimų prasmę, naudingumą ir dažnai savarankiškai jų laikosi. - Pratinasi savarankiškai spręsti problemas. - Pratinasi klausytis ir girdėti kalbantįjį, pats klausia, pasakoja, paaiškina.
Savivoka ir savigarba		
Vertybinė nuostata, Esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Save vertina teigiamai. Supranta savo asmens tapatumą („aš esu, buvau, būsiu“). Pasako, kad yra berniukas, mergaitė, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems patinka, supranta ir gina savo teises būti ir žaisti kartu su kitais.	- Parodo, kad atpažįsta save veidrodyje, neseniai darytose nuotraukose. - Pavadina kelias kūno dalis. - Pavadina savo jausmus, įvardija norus. - Kalba pirmuoju asmeniu „aš noriu“, pasako, ką daro, ką turi. - Reaguoja į pastabas, pagyrimus. - Pasako, kas jis – berniukas, mergaitė, atskiria berniukus nuo mergaičių. - Vadina save vardu.	- Dalijasi savo išgyvenimais su draugais ir pedagogais. - Domisi kitu, jo žaislais, sumanymais, nuomone. - Žino, kas sudaro šeimą, pasakoja apie tėvų darbą. - Pasako, kaip jaučiasi, ko nori, ką veikė. - Žaidžia „šeimos“ žaidimus. - Diskutuodamas įvertina poelgius. - Siekia kitų dėmesio, palankaus vertinimo. - Apibūdina savo išvaizdą. - Vis geriau suvokia savo norus, jausmus, gebėjimus, šeimą, bendruomenę, Tėvynę. - Gali pasakyti savo tautybę. - Save vertina teigiamai, atpažįsta kitų

	- Pavadina 5–6 kūno dalis.	palankumo ir nepalankumo jam ženklus.
Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais		
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti. Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdieninėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi, žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais žmonėmis, supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku, palankiai bendrauja su visais (supranta kitų norus, dalinasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda), suaugusiojo padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.	- Sunkiau atsiskiria nuo mamos, tėčio, globėjo. - Atpažįsta suaugusiojo emocijas, jausmus. - Drąsiau veikia, rizikuoja, išbando ką nors nauja, kai šalia yra juo besirūpinantis suaugusysis. - Nori veikti savarankiškai ir tikisi suaugusiojo palaikymo, pagyrimo. - Ramiai stebi nepažįstamus žmones, kai auklėtojas šalia arba netoliese. - Mėgsta žaisti greta kitų vaikų, stebėti jų veiklą. - Bendrauja mimika, veiksmais, judesiais. - Gali simpatizuoti kuriam nors vaikui. - Kartu su kitais vaikai žaidžia bendrus žaidimus. - Žaisdamas mėgdžioja kitus vaikus, supranta jų norus, tariasi dėl vaidmenų.	- Lengvai atsiskiria nuo tėvų ar globėjų. - Grupėje jaučiasi saugus, pasitiki auklėtojais, supranta jų jausmus. - Pasako savo nuomonę, mėgsta ką nors daryti kartu su suaugusiuoju. - Drąsiau bendrauja su nepažįstamais žmonėmis. - Tikrina suaugusio išsakyto leistino elgesio ribas, dažniausiai laikosi sutartų taisyklių. - Sėkmingai įsitraukia į vaikų grupę ir nuolat kartu žaidžia. - Noriai žaidžia su vaikais iš kitos socialinės-kultūrinės aplinkos, natūraliai priima vaikų skirtumus. - Pats randa konflikto sprendimo būdą arba prašo suaugusiojo pagalbos. - Suvokia savo veiksmų pasekmes sau ir kitiems, supranta, koks elgesys yra geras ar blogas ir kodėl. - Palaiko ilgalaikę draugystę mažiausiai su vienu vaiku. - Taikiai diskutuoja, tariasi, derasi dėl žaidimų sumanymų. - Gali padėti kitam draugui.

27. Komunikavimo ugdymo kryptis – bendraujančio vaiko ugdymas:

- sakytinė kalba;

- rašytinė kalba;

(iniciatyvumas ir atkaklumas; tyrinėjimas; problemų sprendimas; kūrybiškumas; mokėjimas mokytis)

Sakytinė kalba		
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Nusiteikęs išklausyti kitą ir išreikšti save bei savo patirtį kalba. Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba	- Klausosi ir kalba, gestais, mimika reaguoja į suaugusiųjų kalbą. - Bendraudamas mėgdžioja suaugusiųjų kalbėseną. - Atlieka nesudėtingus	- Pradedą išklausyti, suprasti ir reaguoti į tai, ką jam sako suaugęs ar vaikas. - Stengiasi suprasti kita kalba kalbančių vaikų norus, pasiūlymus. - Dalinasi patirtais įspūdžiais su draugais, auklėtojais.

su suaugusiais ir vaikais natūraliai, laisvai išreišdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.	nurodymus. - Varto, „skaito“ knygeles, klausosi skaitomų kūrinių - Noriai dalyvauja pokalbiuose. - 3–4 žodžių sakiniais kalba ir klausinėja, domisi animaciniais filmais, kalba apie juos. - Žodžius derina pagal linksnį, giminę, skaičių. - Kartu su suaugusiuoju deklamuoja eilėraščius, užbaigia žinomas pasakas.	- Žaidžia kūrybinius žaidimus, pasiskirstydami vaidmenimis. - Deklamuoja eilėraščius, seka pasakas be galo. - Kuria siužetinius žaidimus. - Domisi aplinka, klausinėja „iš kur“, „kodėl“, „kaip auga“ ir pan. - Atkartoja trumpas pasakas, apsakymus, pridėdamas savo žodžių. - Padedami atpažįsta žodyje kelis garsus. - Klausosi įvairaus teksto kūrinių gyvai, įrašų. - Laisvai kalba sudėtiniais sakiniais, žodžius jungia laikydamasis paprastų kalbos taisyklių. - Išgirsta pirmą ir paskutinį garsą trumpuose žodžiuose. - Vartoja pagrindines kalbos dalis. - Kuria ir pasakoja įvairius tekstus. - Supranta sudėtingesnio turinio tekstus. - Laisvai kalba sudėtiniais sakiniais, supranta pokalbio, įvykių eigą.
Rašytinė kalba		
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu. Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti.	- Varto knygeles, žiūrinėja paveikslėlius. - Pradeda atpažinti mėgstamas knygeles, nori, kad jas jam paskaitytų. - Reaguoja į skaitomą tekstą. - Kreipia dėmesį į esančias raides, žodžius, simbolius. - Geba sieti paveikslėlius su konkrečiais daiktais, juos pavadina. - Įvairiomis rašymo priemonėmis brauko popieriaus lape, džiaugiasi tuo, ką „parašė“.	- Domisi skaitymu. - Pradeda manipuluoti raidėmis įvairioje veikloje. - Domisi abėcėlės raidėmis. - Sugalvoja pavadinimus paveikslėliams, knygelėms. - Supranta, kad raidės turi savo pavadinimą ir grafinę raišką. - Domisi ne tik įvairiomis rašymo priemonėmis, bet ir galimybe rašyti (kompiuteriu ir kt.) - Kopijuoja raides, žodžius, „ilustruoja“ pasakas, filmukus - Kuria rankų darbo knygeles su nukopijuotais žodžiais. - Bando rašyti raides, pradėdamas savo vardo raidėmis. - Domisi knygomis, rašytiniais tekstais. - Supranta, kad garsas siejamas su raide. - Rašo savo vardą, spausdintomis raidėmis kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, suvokia, kad, kas sakoma, gali būti užrašoma.

28. Pažinimo ugdymo kryptis – smalsaus vaiko ugdymas:

- aplinkos pažinimas;
- skaičiavimas ir matavimas.

(iniciatyvumas ir atkaklumas; tyrinėjimas; problemų sprendimas; kūrybiškumas; mokėjimas mokytis)

Aplinkos pažinimas		
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir noriai mokosi ja naudotis.	- Žino ir atpažįsta savo artimiausią aplinką, orientuojasi joje. - Pažįsta kai kuriuos gyvūnus, žmones, daiktus, jų atvaizdus. - Žino kai kurių daiktų paskirtį ir jais naudojasi. - Atpažįsta ir pavadina vis daugiau artimoje aplinkoje esančių augalų, gyvūnų, daiktų, domisi jais. - Skiria gamtos reiškinius. - Pasako savo ir šeimos narių vardus. - Pradedą žaisti vaizduotės žaidimus.	- Pasako savo adresą. - Pastebi pasikeitimus savo aplinkoje. - Atpažįsta gamtoje ir paveikslėliuose sutinkamus gyvūnus, medžius, gėles, daržoves, grybus, pasako jų pavadinimus. - Pasako metų laikų būdingus požymius, skiria daugiau gamtos reiškinių. - Pasakoja apie savo šeimą. - Atranda buities prietaisų, skaitmeninių technologijų panaudojimo galimybes, mokosi jomis naudotis. - Domisi daiktų įvairove, aiškinasi jų kilmę, suvokia jų paskirtį, naudą, pavojus. - Samprotauja apie naminių ir laukinių gyvūnų skirtumus. - Domisi profesijomis. - Skiria daržoves, vaisius, uogas, nusako, kaip juos naudoti maistui. - Papasakoja apie tradicines šventes. - Žino apie Lietuvos miestus, kultūros ir istorijos paminklus, praeities ir dabarties laikus. - Domisi dangaus kūnais, gamtos reiškiniai. - Rodo pagarbą gyvajai ir negyvajai aplinkai.
Skaičiavimas ir matavimas		
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Nusiteikęs pažinti pasaulį skaičiuodamas ir matuodamas. Geba skaičiuoti daiktus, palyginti	- Supranta, ką reiškia vienas, dar vienas, du, daug. - Geba išrikiuoti daiktus į vieną eilę. - Mokosi atrinkti ir grupuoti daiktus pagal vieną požymį.	- Pradedą skaičiuoti daiktus, lyginti daiktų grupes. - Pradedą vartoti kelintinius skaitvardžius. - Pradedą skirti geometrines figūras. - Geba atsižvelgti į daikto dydį, formą, spalvą.

daiktų grupes pagal kiekį, naudoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje, sudaryti sekas. Geba grupuoti daiktus pagal spalvą, formą dydį, jaučia dydžių skirtumus, daikto padėtį erdvėje. Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas. Pradedą suvokti laiko tėkmę ir trukmę.	- Piešinyje atpažįsta anksčiau matytą daiktą. - Pratinasi sudaryti nuosekliai mažėjančių ar didėjančių daiktų sekas. - Tapatina daiktus tiesiogiai: pamatuodamas, pridėdamas mintyse, apžiūrėjęs gali pasakyti, kur daikto vieta. - Supranta ir pradeda vartoti daiktams lyginti skirtus žodžius: didelis-mažas ir pan.	- Pradedą skirti savo kūno dešinę ir kairę pusę, priekį, nugarą. - Žino paros dalis, metų laikus ir jiems būdingus požymius. - Pastebi, kaip sudaryta daiktų seka, gebą ją pratęsti. - Skiria kelintinius skaitvardžius. - Supranta, ką reiškia sudėlioti nuo mažiausio iki didžiausio. - Juda nurodyta kryptimi. - Supranta, kad knygos skaitomos iš kairės į dešinę, nuo viršaus į apačią. - Pradedą suvokti praeitį, dabartį, ateitį, skiria sąvokas: šiandien, vakar, rytoj. - Palygina mažai daiktų turinčias grupes pagal kiekį. - Supranta ir vartoja žodžius: daugiau, mažiau, po lygiai ir pan.
--	--	---

29. Meninio ugdymo kryptis – kuriančio vaiko ugdymas:

- muzika, šokis, vaidyba, vizualinis suvokimas;

- estetiškas suvokimas.

(iniciatyvumas ir atkaklumas; tyrinėjimas; problemų sprendimas; kūrybiškumas; mokėjimas mokytis)

Muzika, šokis, vaidyba, vizualinis suvokimas		
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodą norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje. Spontaniškai ir savitai reiškia įspūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas, muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje.	- Kalbinamas, žaidinamas reiškia emocijas, norus įvairiomis balso intonacijomis, veido mimika ir pan. - Mėgdžioja žaidimų judesius, muzikos garsus, ritmiškai ploja ir pan. - Ritmuoja vaikiškais instrumentais. - Dainuoja 2–4 garsų daineles. - Mėgdžioja žaidimų, gyvūnų, augalų judesius. - Muzikiniuose rateliuose judesiais, veiksmis vaizduoja siužeto elementus, reiškia savaime kilusias emocijas. - Domisi ir džiaugiasi dailės	- Kartu su kitais dainuoja trumpas, aiškus ritmo dainas. - Jaučia ritmą, improvizuoja. - Ritminiais instrumentais pritaria dainoms, šokiams. - Žaidžia muzikinius žaidimus, ratelius, šokamuosius žaidimus. - Klausosi įvairaus stiliaus, žanrų muzikos kūrinių. - Dainuoja vaikiškas daineles. - Groja vaikiškais melodiniais instrumentais. - Šoka perteikdamas trumpą siužetą ar pasirinktą nuotaiką. - Žaisdamas atkuria matytų situacijų fragmentus, panaudoja tam tikrus daiktus, reikmenis, drabužius.

	priemonėmis, jas liečia, apžiūrinėja. - Tyrinėdamas dailės priemones, medžiagas, intuityviai atranda skirtingus veikimo jomis būdus. - Spontaniškai reiškia emocijas, įspūdžius dailės priemonėmis ir medžiagomis. - Bando ką nors pavaizduoti piešdamas. - Labiau mėgaujasi procesu, ne rezultatu.	- Eksperimentuoja dailės priemonėmis, medžiagomis, atrasdamas jų įvairovę. - Turi mėgstamas spalvas. - Kuria pagal išankstinį sumanymą, kuris procese gali kisti. - Vaizdus papildo grafiniais ženklais (raidėmis, skaičiais ir kt.). - Kartu su kitais kuria bendrus dailės darbus. - Eksperimentuoja sudėtingesnėmis dailės technikomis, skaitmeninio piešimo ir kitomis kompiuterinėmis technologijomis.
Estetinis suvokimas		
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Domisi, gėrasi, grožisi aplinka, meno kūrinių, menine veikla. Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūrinių, džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia, ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, įspūdžiais.	- Skirtingai reaguoja į balso intonacijas, muzikos garsus, matydamas gražius vaizdus, iliustracijas. - Intuityviai mėgdžioja tai, kas jam patinka. - Emocingai reaguoja į garsų, žodžių sąskambį, žiūrindamas spalvingas iliustracijas. - Atpažįsta kai kuriuos girdėtus muzikinius kūrinius, vaidinimo veikėjus. - Paklaustas pasako, ar patiko muzikos kūrinių, šokis, vaidinimas, dailės darbelis.	- Džiaugiasi menine veikla, nori kurti, vaidinti, dainuoti, pasipuošti, gražiai atrodyti. - Skirtingai reaguoja klausydamas ir stebėdamas skirtingo pobūdžio, kontrastingus meno kūrinius, aplinką. - Reaguoja į kitų nuomonę. - Mėgaujasi muzikavimu, šokiu, vaidyba, dailės veikla. - Dalijasi įspūdžiais po koncertų, spektaklių, parodų, renginių lankymo. - Stengiasi kuo gražiau vaidinti, deklamuoti, groti, piešti ir kt. - Geba įvardinti, kas jam gražu. - Plačiau pasakoja, ką sukūrė ir kaip.

30. Mokančio mokyti ugdomo kryptis – atkaklaus vaiko ugdymas:

Mokėjimas mokyti		
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	Vaikų veiksenos	
	1–3 metų vaikai	4–6 metų vaikai
Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko. Mokosi žaisdamas,	- Stebi, mėgdžioja, klausia. - Veikia spontaniškai ir tikėdamasis tam tikro rezultato.	- Pasako, parodo, ką nori išmokyti. - Mėgsta kūrybiškai veikti, žaisti, imasi iniciatyvos veiklos idėjoms. - Pasako, ką veikė, ko išmoko. - Pasako, ko nežino.

stebėdamas kitus vaikus ir suaugusius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, sprendamas problemas, kurdamas, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.	- Klausinėja, modeliuoja veiksmus ir siužetinio žaidimo epizodus. - Džiaugiasi tuo, ką išmoko.	- Aptaria padarytus darbus, planuoja, ką darys toliau, spėlioja. - Ieško reikiamos informacijos. - Ieško atsakymų į tam tikrus iškilusius klausimus.
--	---	--

31. Pedagogas ugdymo turinį pritaiko pagal kiekvieno vaiko ir bendrą grupės lygį. Ugdymo turinys visai grupei pritaikomas orientuojantis į bendrus grupę lankančių vaikų poreikius ir ypatumus.

32. Pagrindinė vaikų ugdymosi organizavimo forma – įvairi vaikų veikla (visos grupės, mažos vaikų grupės, individuali – vieno vaiko veikla). Pagrindine veikla išlieka žaidimas.

33. Ugdymo(si) metodai:

Programoje nurodyti ugdymo(si) metodai, būdai ir ugdymo(si) technologijos:

- ugdymosi skatinimas, sukuriant tinkamą aplinką;
- ugdymas pavyzdžiu;
- kūrybinė vaiko ir pedagogo sąveika;
- spontaniško situacinio ugdymo;
- terapinio ugdymo parinkimas leidžia ugdymo proceso dalyviams: vaikui ir pedagogui būti aktyviems ir ugdymą organizuoti taip, kad jis vaikams būtų įdomus, skatinantis pažinimo motyvaciją ir kūrybiškumą.

34. Ugdymo(si) priemonės:

Nurodytos ugdymo(si) priemonės skatina vaiko aktyvumą, saviraišką, naujos patirties kaupimą, atrandant naujas veiklos formas, perimant įvairius pasaulio pažinimo būdus, tenkinant prigimtinių judėjimo poreikį. Ugdymo(si) priemonės atrenkamos laikantis veiksmingumo, visybiškumo, ekonomiškumo, įvairovės ir kaitos principų.

35. Ugdymo(si) priemonių pavadinimai:

Sveiko vaiko ugdymui pasitelkiamos priemonės: įrenginiai, esantys grupių aplinkoje ir lauke, batutai, virvutės, šokdynės, rogutės, paspirtukai, dviračiai, triračiai, krepšinio, futbolo teniso kamuoliai, suoliukai, smėlio dėžės, pavėsinės, čiužiniai, kilimėliai, estafečių priemonės, higienos priemonės, stalo serviravimo, maisto produktai patiekalų gamybai, garso, vaizdo įrašai, knygos, plakatai, didaktiniai ir stalo žaidimai, enciklopedijos, muliažai, edukaciniai filmukai, informacinės technologijos.

Oraus vaiko ugdymui pasitelkiamos priemonės: knygelės, stalo žaidimai, įvairūs kūrybiniai, konstrukciniai žaidimai, albumai, siužetinių, vaidybinių žaidimų atributika: lėlės, šešėlių teatro priemonės ir kt., veidrodžiai, edukaciniai filmukai, informacinės technologijos, kuriamos uždaros erdvės.

Bendraujančio vaiko ugdymui pasitelkiamos priemonės: popierius, knygelės, pratybų knygelės, pieštukai, plakatai, raidynai, raidžių-žodžių kortelės, bibliotekėlės, stalo žaidimai su raidėmis, užrašai ant baldų, pasakų ir muzikos įrašai, kompiuteriniai žaidimai, edukaciniai filmai, dailės priemonės.

Smalsaus vaiko ugdymui pasitelkiamos priemonės: žemėlapiai, knygos apie Lietuvos ir vaiko gyvenamo regiono gamtą, Lietuvos Respublikos herbas, vėliava, gimtojo miesto herbas, tautodailės, reprodukcijų, vaikų dailės pavyzdžiai, lietuviškų pasakų, padavimų, smulkiosios tautosakos knygelės, rinkiniai, gaublys, gyvūnų, augalų nuotraukos, žmonių buitės, profesijų atributai, didinamieji stiklai, veidrodžiai, laikrodžiai, kalendoriai, termometrai, skaičių kortelės, medžiagos įvairiems darbams, erdvinės ir plokštuminės figūros, pinigų pavyzdžiai, matavimo priemonės, grupės biblioteka, raidynai, pasakų, muzikos įrašai, kalbos žaidimai, teatro priemonės;

Kuriančio vaiko ugdymui pasitelkiamos priemonės: minkšti žaislai, siužetiniai žaislai, drabužiai persirenginėti žaidžiant, konstrukciniai žaislai, mozaikos, įvairios priemonės dailei ir darbams (tapymui, piešimui, lipdymui, kūrybiams darbams), teatro (šešėlių, stalo, lėlių) priemonės, veidrodžiai, vaidybos drabužiai, širmos, muzikos įrašai, įvairūs ritminiai ir melodiniai muzikos instrumentai, muzikiniai žaidimai, muzikinis centras arba grotuvas, skarelės, kaspina, kilimėliai, natų knygelės ir kt.

V SKYRIUS

UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

36. Vaiko pasiekimų vertinimas – neatsiejama kokybiško ugdymo(si) proceso dalis. Atlikdami vertinimą, gauname nuolatinę informaciją apie vaiko ugdymo(si) ypatumus bei daromą pažangą atskirais amžiaus tarpsniais.

37. Lopšelio-darželio „Pasaka“ ikimokyklinio ugdymo programa „Augu, žaidžiu, pažįstu“ siekiama atliepti ugdytinių poreikius, interesus ir pagal galimybes garantuoti kiekvieno vaiko sėkmę.

38. Vertinimo paskirtis:

- pažinti vaiką, jo gebėjimų lygį ir patirtį, individualumą;
- numatyti vaiko ugdymo(si) perspektyvas;

- pritaikyti ugdymo(si) procesą vaikų grupės ir kiekvieno vaiko poreikiams ir galimybėms;

Vertinimas – nuolatinis, nenutrūkstantis, lankstus, grįžtamasis procesas.

39. Įstaigoje naudojamo vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimo ypatumai: pagal sukurta įstaigos Vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimo sistemą (atnaujinta 2015 m.), vaikui pradėjus lankyti grupę, atliekamas jo pasiekimų vertinimas, remiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu (18 ugdymosi pasiekimų sričių). Kaupiamas vaiko pasiekimų aplankas, siekiant įvertinti jo ugdymosi pasiekimus ir daromą pažangą. Vertinant vaiką akcentuojama tai, ką vaikas žino, geba, gali. Vertinimas vyksta visus metus. Vertinimo rezultatai aptariami 2 kartus metuose, spalio–lapkričio mėn. ir balandžio–gegužės mėn. Vaikų pasiekimai fiksuojami nuolat ir pažymimi vaikų vertinimo aplankuose. Pavasarį atlikta vertinimo rezultatų analizė parodo vaikų pasiekimų pažangą, ugdymo metodų, formų veiksmingumą bei nurodo ugdymo tęstinumo galimybes. Vaiko pažangos ir pasiekimų vertinime dalyvauja ir tėvai (globėjai). Vaikai taip pat skatinami dalyvauti savo gebėjimų ir pasiekimų vertinime (lygina savo piešinius, įvardija, kas nepavykdavo, o dabar pavyksta ir pan.). Sukauptas aplankas, perkeltas vaiką į kitą grupę, perduodamas šios grupės pedagogams. Vaikui pereinant į priešmokyklinio ugdymo grupę, informacija apie vaiką perduodama priešmokyklinio ugdymo pedagogams, kurie tęsia vaiko vertinimą vadovaudamiesi priešmokyklinio ugdymo bendrąja programa.

Specialiųjų poreikių turinčių vaikų vertinimas vyksta adaptaciniu periodu ir du kartus per metus, dalyvaujant tėvams ir globėjams. Vertina kiekvienas komandos narys: gydytojas, logopedas, specialusis pedagogas, kineziterapeutas, masažuotojas, auklėtoja. Ugdytojai stebi vaiką, nustato psichofizinį ir kalbinės raidos lygį, identifikuoja pažintinių gebėjimų galimybes, numato individualaus ugdymo(si) strategiją, parengia individualią ugdymo(si) programą, numato tinkamus ugdymo(si) metodus ir būdus. Tiksliesniam sutrikimų įvertinimui arba pageidaujant tėvams vaikai siunčiami į Prienų švietimo pagalbos tarnybą ir vaiko raidos centrus.

40. Ugdymo(si) pasiekimų vertinimo metodai ir būdai: pokalbis su vaiko tėvais, stebėjimas, vaiko veiklos analizė, garso, vaizdo įrašai.

41. Ugdymo(si) pasiekimų dokumentavimas: vaiko pasiekimų vertinimo aplanke kaupiami vaiko raškos darbeliai, žodinė kūryba, samprotavimai, išsakytos idėjos, nuotraukos, vaiko veiklos stebėjimų aprašai, vaikų kūrybos knygelės, „minčių lietus“, klausimai ir kt.

42. Ugdymo(si) pasiekimų vertinimo pateikimo formos: pedagogų ataskaitos pedagoginiuose pasitarimuose, posėdžiuose, individualūs pokalbiai su tėvais.

43. Vertinant vaiko pasiekimus laikomasi vertinimo ir jo pateikimo etikos reikalavimų (garantuojamas vertinimo konfidencialumas).

44. Ugdymo(si) pasiekimų vertinimo rezultatų panaudojimas: vaikų pažinimui, ugdymo(si) proceso individualizavimui, tolimesniam ugdančiosios veiklos planavimui, individualiam tėvų informavimui, rengiant metinį veiklos planą, atliekant įstaigos įsivertinimą.

VI SKYRIUS

NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos specialiojo ugdymo įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimas Nr. XII-745 „Dėl Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos patvirtinimo“.
4. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005-04-18 įsakymas Nr. ISAK-627 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“.
5. Ankstyvojo ugdymo vadovas / O. Monkevičienė (sud.) – V.: Minklės leidyba, 2001.
6. Atvirų visiems vaikams grupių kūrimas. Specialiųjų poreikių vaikų integravimas (2 – 6m.) / Step by step – Gera pradžia. – V.: Gimtasis žodis, 2000.
8. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugsėjo 2 d. Nr. V-779 įsakymu patvirtinta Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa.
9. Protinio vaikų brandinimo mokyklai programa / B. Grigaitė – Kaunas, 1996.
10. Sutrikusios raidos vaikų ikimokyklinio ugdymo gairės / R. Ivoškuvienė – VšĮ Šiaulių universiteto leidykla, 2003.
11. Padėkime vaikui pažinti save / D. Grigalienė – Druskininkai, 1998.
12. Integruojamų ikimokyklinio amžiaus vaikų, turinčių Dauno sindromą, ugdymo eksperimentinė programa / N. Lauciuvienė – Vilnius, 1998.
13. Ikimokyklinio amžiaus vaikų neišsivysčiusios kalbos ugdymas / Šiauliai, 1996.
14. Ikimokyklinio ugdymo gairės. Programa pedagogams ir tėvams. – V.: Leidybos centras, 1993.
15. Sveikos gyvensenos ugdymo darželiuose programa – Klaipėda, 1999.
16. Gyvenimo įgūdžių ugdymas. Vilnius, 2004.

17. Ikimokyklinio ugdymo turinio programų rengimo metodinės rekomendacijos. ŠMM, 2013.
 18. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. ŠMM, 2014.
-